

IFRS 3 (Reviderad): Påverkan på resultatet

Viktiga frågor och svar för beslutsfattare

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Innehåll

Sammanfattning	3
Frågor och svar	7
Skillnader mellan IFRS och US GAAP	19
Konsekvenser för verksamheten	21

Sammanfattning

Rörelseförvärv ("Mergers & Acquisitions, M&A") är en viktig tillväxtstrategi för många företag. De redovisningsmässiga konsekvenserna ska inte påverka ett förvärvsbeslut, men redovisningen kan påverka hur affärsuppgörelsen struktureras, den planering och de processer som omger uppgörelserna samt kommunikationen med marknaden.

Återigen har redovisningen av rörelseförvärv förändrats. I januari 2008 släppte International Accounting Standards Board (IASB) en reviderad standard för rörelseförvärv tillsammans med en ändrad standard för koncernredovisning. Financial Accounting Standards Board (FASB), IASBs motsvarighet i USA, har utfärdat en nästan identisk standard för rörelseförvärv och en snarlik standard för koncernredovisning.

Syftet med denna broschyr är att hjälpa dem som träffar affärsuppgörelser och dem som upprättar finansiella rapporter att beskriva och informera om vilka följder ett rörelseförvärv får på innevarande års finansiella rapporter och hur det kan påverka kommande års resultat.

Det är viktigt för dem som planerar rörelseförvärv att förstå på vilket sätt dessa standarder påverkar områden som affärsuppgörelsens struktur, den finansiella rapporteringen och kommunikationen med investerare och analytiker. I denna broschyr återfinns de viktigaste bestämmelserna i standarderna och information om vad dessa innebär för beslutsfattarna.

Vilka är då de viktigaste effekterna? De nya standarderna förväntas höja volatiliteten i resultatet och göra detta svårare att förutsäga. Standarderna kommer sannolikt också att:

- påverka såväl förhandlingarna vid förvärv som affärsuppgörelsens struktur för att därigenom försöka minska oönskad påverkan på resultatet
- potentiellt påverka inriktning och omfattning för due diligence och informationsinsamling före förvärvet
- göra nya policies och nya rutiner nödvändiga för att övervaka och fastställa förändringar i verkligt värde för vissa tillgångar och skulder
- kräva tidiga insatser från revisorer och jurister och öka behovet av värderingsexperter samt
- påverka "hur, när och vad"-kommunikationen till intressenter

Sammanfattning (forts)

Nedanstående tabell visar möjlig påverkan på resultatet på förvärvsdagen, på värderingen av tillgångar och skulder i förvärvsbalansräkningen samt på volatiliteten i resultaträkningen från och med dagen efter förvärvsdagen.

	Påverkan på resultatet på förvärvsdagen	Påverkan på netto-tillgångar/goodwill på förvärvsdagen	Löpande påverkan på resultatet
Aktieoptioner som givits till säljaren		✓	✓
Nuvarande intresse i målbolaget	✓	✓	
Tilläggsköpeskilling som betalats i ett fast antal stamaktier		✓	
Tilläggsköpeskilling som betalats kontant eller i aktier till ett fast belopp		✓	✓
Transaktionskostnader	✓	✓	
Full goodwill		✓	✓
Ansvarsförbindelser		✓	✓
Reglering av tidigare förhållanden	✓	✓	✓
Omstruktureringskostnader			✓
Garanti från säljaren		✓	✓
Köp eller försäljning av minoritetsintresse			X ¹

¹Transaktioner med minoritetsaktieägare ledde till påverkan på resultaträkningen enligt IAS 27, beroende på ett företags policy. Resultatet kommer inte att påverkas enligt IAS 27 (Ändrad).

Tillämpningsområde och tillämplighet

Den reviderade standarden för rörelseförvärv, IFRS 3 (Reviderad), medför vissa viktiga ändringar i IFRS men utgör inte en lika radikal förändring som motsvarande standard i US GAAP. IFRS 3 (Reviderad) är en vidareutveckling av förvärvsmodellen. Standarden är nu tillämplig på fler transaktioner än tidigare, eftersom samgåenden via avtal och sammanslagningar av ömsesidiga företag omfattas av standarden. Transaktioner mellan företag eller verksamheter under gemensamt bestämmande inflytande eller bildande av joint ventures kommer inte heller i fortsättningen att omfattas av standarden.

En mindre ändring har gjorts i definitionen av en verksamhet. Den anger nu att den förvärvade verksamheten är 'capable of being conducted' (kan förvaltas) snarare än 'are conducted and managed' (förvaltas och leds). Denna ändring förklaras i den väsentligt utökade tillämpningsvägledningen och kan leda till att fler transaktioner kommer att redovisas som rörelseförvärv. Förvärvsdagen ändras inte enligt IFRS och US GAAP kommer, vad avser förvärvsdag, att konvergera mot de krav som finns enligt IFRS.

1. När kommer den nya standarden att påverka de finansiella rapporterna?

IFRS 3 (Reviderad) tillämpas för rörelseförvärv från och med räkenskapsår som börjar den 1 juli 2009 eller senare. Den kan tillämpas i förtid men tidigast för en redovisningsperiod som börjar den 30 juni 2007 eller senare. IFRS 3 (Reviderad) och IAS 27 (Ändrad) tillämpas samtidigt. Retroaktiv tillämpning på tidigare rörelseförvärv är inte tillåtet.

I likhet med andra standarder kan IFRS 3 (Reviderad) och IAS 27 (Ändrad) inte tillämpas av företag inom EU förrän de har godkänts av EU-kommissionen.

2. Har standardens tillämpningsområde förändrats?

Ja, nu ingår sammanslagningar av ömsesidiga företag och samgåenden via avtal. För nästan alla företag har denna ändring i tillämpningsområde ingen betydelse, eftersom sammanslagningar av ömsesidiga företag sällan förekommer och samgåenden via avtal är mycket ovanliga.

3. Vad gäller för transaktioner mellan företag eller verksamheter under gemensamt bestämmande inflytande?

Transaktioner mellan företag eller verksamheter under gemensamt bestämmande inflytande omfattas inte av den reviderade standarden. IASB kommer att starta ett projekt för redovisning av dessa, men någon ny standard förväntas inte inom den närmaste tiden. Varje företag får själv välja policy för sådana transaktioner. Vanligast är att antingen tillämpa IFRS 3 på grund av likheten med andra rörelseförvärv eller att använda överlåtarens redovisade värden på grund av likheten med US GAAP och andra redovisningsnormer med liknande ramverk. Varje företag kan lämpligen fortsätta att använda sin nuvarande policy för rörelseförvärv mellan företag eller verksamheter under gemensamt bestämmande inflytande.

Köpeskillning

Köpeskillningen är det belopp som enligt standarden har betalats för den förvärvade rörelsen. Några av de viktigaste förändringarna i den reviderade standarden avser just fastställande av köpeskillningen. Ändringarna i standarden kan innebära att det belopp som redovisas som köpeskillning både kan öka och minska jämfört med nuvarande praxis, vilket i sin tur påverkar redovisad goodwill och får

genomslag på resultaträkningen efter förvärvet. Ett exempel är att transaktionskostnaderna inte längre utgör en del av köpeskillingen. I stället kostnadsförs de när de uppstår.

I köpeskillingen ingår nu verkligt värde på alla innehav av andelar som förvärvaren tidigare innehade i den förvärvade verksamheten. Här ingår eventuella andelar i ett intresseföretag eller joint venture eller andra ägarintressen i den förvärvade verksamheten. Om dessa andelar i målbolaget inte har redovisats till verkligt värde, ska de omvärderas till verkligt värde via resultaträkningen vid förvärvstidpunkten.

Tillägg har också gjorts i kraven på redovisning av villkorad köpeskillning. Den måste nu redovisas till verkligt värde, även om det på förvärvsdagen bedöms sannolikt att den inte behöver betalas. Alla efterföljande ändringar i skulden avseende villkorad köpeskillning redovisas i resultaträkningen och inte som idag mot goodwill.

4. De säljande aktieägarna kommer att få aktieoptioner. Vilken effekt kommer detta att ha?

En köpare kan vilja ha de säljande aktieägarna kvar i verksamheten som anställda, detta eftersom deras kunskaper och kontakter kan bidra till att säkerställa att den förvärvade verksamheten också fortsättningsvis går bra. Options- och anställningsvillkoren kan påverka köpeskillingens storlek och resultaträkningen efter företagssammanslagningen.

Aktieoptioner har ett värde. Den relevanta redovisningsfrågan är om detta värde ska redovisas som en del av köpeskillingen eller som ersättning för anställdas tjänster efter förvärvet eller som någon form av kombination av dessa. Detta beror på huruvida köparen betalar aktieägarna i deras egenskap av aktieägare eller i deras egenskap av anställda för tjänster efter rörelseförvärvet.

Hur aktieoptioner ska redovisas beror på de villkor som är förknippade med tilldelningen och också på om optionerna ersätter befintliga optioner som innehas av den anställda i den förvärvade verksamheten. Optioner är sannolikt ersättning för tjänster efter förvärvet, när en del av betalningen är villkorad av att aktieägaren kvarstår som anställd efter transaktionen. Sådana tilldelningar görs för att säkra och ersätta framtida tjänster av anställda snarare än för att förvärva den befintliga verksamheten. Under sådana omständigheter redovisas en kostnad i resultaträkningen efter förvärvet för anställdas tjänster.

5. Är det sant att vissa rörelseförvärv kommer att leda till vinster i resultaträkningen?

Ja, det stämmer. Som angavs ovan kan en tidigare ägd andel ses som en del av köpeskillingen för verksamheten. Om köparen redan före förvärvet innehar en andel i det förvärvade företaget, kräver standarden att den befintliga andelen omvärderas till verkligt värde på förvärvsdagen och att eventuell förändring förs till resultaträkningen (tillsammans med eventuella vinster som tidigare redovisats i eget kapital och som avser den befintliga andelen). Om andelens värde har ökat, kommer en vinst att redovisas i köparens resultaträkning per förvärvsdagen. En förlust skulle endast uppstå om den föreliggande andelen har ett redovisat värde som överstiger andelen verkligt värde i den förvärvade verksamheten och ingen nedskrivning tidigare har redovisats. En sådan förlustsituation förväntas inte uppstå.

Standarden kräver också att en eventuell vinst, ett så kallat bargain purchase (negativ goodwill), ska redovisas i resultaträkningen. Detta innebär inte någon förändring jämfört med tidigare krav.

Frågor och svar (forts)

6. Vissa av betalningarna för verksamheten är tilläggsköpeskillingar. Hur ska dessa redovisas?

Det förekommer ofta att en viss del av köpeskillingen i ett rörelseförvärv är beroende av framtida händelser. Osäkerhet kan föreligga om värdet på den förvärvade verksamheten eller vissa av dess tillgångar. Köparen kanske bara vill betala om verksamheten går bra. Omvänt vill säljaren få ut det fulla värdet för verksamheten. Tilläggsköpeskillning betalas ofta baserat på intäkter efter förvärvet eller på hur väl ett osäkert projekt utfaller.

Köparen ska värdera hela köpeskillingen, inklusive tilläggsköpeskillning, till verkligt värde på förvärvsdagen. Om tilläggsköpeskillingen är en skuld (kontant eller aktier till ett angivet värde) ska varje efterföljande omvärdering av skulden redovisas i resultaträkningen. Det finns inte något krav att betalningen ska vara trolig, som var fallet enligt IFRS 3. I stället leder en ökning av skulden, till följd av att resultatet är bättre än vad som ursprungligen förväntades, till en kostnad i resultaträkningen. Om skulden tvärtom minskar, kanske till följd av att uppsatta mål inte uppnås, ska minskningen av den förväntade betalningen redovisas som en vinst i resultaträkningen.

Dessa förändringar redovisades tidigare mot goodwill. Köparen måste förklara denna resultatkomponent: den förvärvade verksamheten har uppnått ett bra resultat men resultatet är lägre till följd av ytterligare betalningar till säljaren.

7. Spelar det någon roll om tilläggsköpeskillingen ska betalas i aktier eller kontant?

Ja, det gör det. En tilläggsköpeskillning i kontanter uppfyller definitionen av en finansiell skuld. Den omvärderas till verkligt värde varje balansdag och eventuella förändringar redovisas i resultaträkningen.

Däremot behöver en tilläggsköpeskillning som ska betalas med stamaktier kanske inte omvärderas via resultaträkningen. Det beror på hur tilläggsköpeskillingen är utformad och hur antalet aktier som ska utfärdas fastställs. En tilläggsköpeskillning som ska betalas i aktier, där antalet aktier som mottagaren ska få varierar i relation till ett fast belopp, uppfyller definitionen av en finansiell skuld och ska värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Om däremot ett fast antal aktier antingen ska eller inte ska utfärdas beroende på resultatet, oavsett verkligt värde på dessa aktier, uppfyller köpeskillingen sannolikt definitionen av eget kapital och ska sålunda inte omvärderas via resultaträkningen.

8. Ett rörelseförvärv innefattar arvoden till banker, jurister och revisorer. Kan dessa fortfarande aktiveras?

Nej, det kan de inte. Standarden säger att transaktionskostnaderna inte ingår i det som betalas till säljaren av en verksamhet. Eftersom de inte heller representerar tillgångar i den förvärvade verksamheten, utgör de snarare utgifter för utförda tjänster. Transaktionskostnader ska således kostnadsföras när de uppstår (= tidpunkten då de relaterade tjänsterna erhålls).

Standarden kräver att företagen lämnar upplysning om till vilket belopp transaktionskostnaderna uppgår.

9. Hur är det med kostnader för att låna pengar eller för att utfärda aktier som används för att köpa verksamheten? Måste dessa också kostnadsföras?

Nej, dessa kostnader kostnadsförs inte. De redovisas på samma sätt som de gjorde enligt den tidigare standarden.

Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till utfärdandet av skuldebrev dras av från skuldens verkliga värde vid den första redovisningen och redovisas i enlighet med effektivvärtemetoden. Direkt hänförliga transaktionskostnader som uppstått vid en emission av egetkapitalinstrument reducerar eget kapital.

Goodwill och icke-kontrollerande intressen

Kravet att redovisa "full goodwill" i ett rörelseförvärv, där köparen får ett bestämmande inflytande men inte 100% av den förvärvade verksamheten, var ett av de mest kontroversiella förslagen i utkastet.

Den reviderade standarden ger företagen möjlighet att, per transaktion, välja mellan att värdera icke-kontrollerande intressen (tidigare minoritetsintressen) till värdet på deras andel av identifierbara tillgångar och skulder eller till verkligt värde i sin helhet. Det första alternativet kommer att leda till en värdering av goodwill som inte skiljer sig mycket från nuvarande IFRS 3 och det andra alternativet kommer att redovisa goodwill på det icke-kontrollerande intresset liksom på det förvärvade intresset. Redovisningen för de fall där verkligt värde på nettotillgångarna är högre än köpeskillingen förblir densamma, vilket innebär att "negativ goodwill" redovisas omedelbart i resultaträkningen.

10. Påverkar typ av köpeskillning hur mycket goodwill som redovisas?

Nej, det gör det inte. Oavsett hur betalningarna är strukturerade, redovisas köpeskillingen i sin helhet till verkligt värde på förvärvsdagen. Att betala samma belopp, i dagens värde, på olika sätt gör ingen skillnad på redovisat goodwill-belopp.

Köpeskillingsform påverkar således inte goodwillbeloppet, men betalningarnas fördelning på ovillkorade och villkorade delar kommer att ha en väsentlig effekt på resultaträkningen efter förvärvet.

Betalningar som är villkorade och bedöms utgöra en del av förvärvspriset ska värderas till verkligt värde och tas med i redovisningen av rörelseförvärvet från förvärvsdagen. Egetkapitalinstrument som utgör villkorad köpeskillning omvärderas inte därefter. Skuldinstrument omvärderas däremot via resultaträkningen.

Ändringar i redovisat belopp för villkorad köpeskillning kommer ofta inte att motsvaras av vinster och förluster i det förvärvade dotterföretaget. En väsentlig betalning till de tidigare ägarna kan krävas avseende ett pågående forsknings- och utvecklingsprojekt som uppnår viktiga milstolpar för godkännande. Det framgångsrika projektet kan generera stora vinster under 20 år. De ökade beloppen som ska betalas enligt överenskommelsen om tilläggsköpeskillning redovisas sannolikt som en kostnad i resultaträkningen innan projektet genererar några intäkter överhuvudtaget.

11. Hur värderas goodwill?

Goodwill fortsätter att vara ett residualvärde. Det kan dock mycket väl vara ett annat residualvärde enligt IFRS 3 (Reviderad) än enligt den tidigare standarden. Detta beror delvis på att hela köpeskillingen, inklusive eventuell tidigare andel i den förvärvade verksamheten, värderas till verkligt värde. Det beror vidare på att goodwill kan värderas på två olika sätt.

Den första ansatsen liknar metoden i nuvarande IFRS, där goodwill är skillnaden mellan den köpeskillning som erlagts och köparens andel av identifierbara förvärvade nettotillgångar. Detta är en "partiell goodwill"-metod, eftersom det icke-kontrollerande intresset redovisas till sin andel av identifierbara nettotillgångar och inte innefattar någon goodwill. Goodwill kan också mätas på "full goodwill"-basis, som beskrivs i följande fråga.

Frågor och svar (forts)

12. Vad är "full goodwill"?

Full goodwill innebär att goodwill redovisas i ett rörelseförvärv både för det icke-kontrollerande (minoritets-)intresset i ett dotterföretag och det kontrollerande intresset. Enligt IFRS 3 redovisas minoritetsintresset till minoritetens andel av nettotillgångar och inkluderar inte någon goodwill. Full goodwill innebär att såväl värdet av det icke-kontrollerande intresset som värdet på goodwill ökas med den goodwill som avser det icke-kontrollerande intresset.

13. När kan full respektive partiell goodwill redovisas?

Standarden gör det möjligt att välja vid varje rörelseförvärv. En köpare får antingen redovisa ett icke-kontrollerande intresse i dotterföretaget till verkligt värde, vilket leder till att 100% av goodwill redovisas (full goodwill), eller till det icke-kontrollerande intressets andel i nettotillgångar exklusive goodwill. Detta leder till att goodwill endast redovisas för moderföretagets andel i det förvärvade företaget, på samma sätt som enligt nuvarande IFRS 3 (partiell goodwill).

Detta är en av de större skillnaderna jämfört med US GAAP-standarderna. Enligt US GAAP måste det icke-kontrollerande intresset värderas till verkligt värde och full goodwill alltid redovisas.

Detta val gör bara skillnad i förvärv där mindre än 100% av den förvärvade verksamheten köps. Endast få förvärv av noterade företag gäller mindre än 100% av stamaktierna. Rörelseförvärv där hela verksamheten förvärvas leder till att goodwill beräknas i stort sett på samma sätt som enligt IFRS 3 (observera dock den skillnad som uppkommer på grund av ändrad redovisning av transaktionskostnader, successiva förvärv etc).

14. Vilken effekt får man genom att redovisa full goodwill?

Att redovisa full goodwill ökar de redovisade nettotillgångarna i balansräkningen. En möjlig nackdel är att eventuella framtida nedskrivningar av goodwill blir större. Nedskrivningsbehov av goodwill ska dock inte uppkomma oftare, eftersom justering görs för ett dotterföretag som inte är helägt då nedskrivningsprövningen genomförs.

Att värdera ett icke-kontrollerande intresse till verkligt värde kan visa sig vara svårt i praktiken. Det kan dock vara lättare att genomföra en nedskrivningsprövning enligt full goodwill, eftersom det då inte föreligger något behov av att räkna upp goodwill för dotterföretag som inte är helägda.

Ett företag, som planerar ett kontant utköp av det icke-kontrollerande intresset i ett dotterföretag i framtiden, kanske vill redovisa det icke-kontrollerande intresset till verkligt värde och full goodwill i ett rörelseförvärv. Om det icke-kontrollerande intresset senare köps, blir skillnaden mindre mellan den köpeskilling som betalas för det icke-kontrollerande intresset och dess redovisade värde och den procentuella reduceringen av eget kapital sålunda mindre.

Redovisning av tillgångar och skulder

Den reviderade IFRS 3 innehåller mindre ändringar avseende de tillgångar och skulder som redovisas i förvärvsbalansräkningen. Föreliggande krav att redovisa det förvärvade företags alla identifierbara tillgångar och skulder kvarstår. De flesta tillgångar redovisas till verkligt värde, med undantag för vissa poster som exempelvis uppskjuten skatt och pensionsförpliktelser.

15. Har redovisningskriterierna ändrats för immateriella tillgångar?

Nej, det finns inte några viktiga förändringar. Köparen ska redovisa varumärken, licenser och kundrelationer bland andra immateriella tillgångar. IASB har gjort klargöranden som mycket väl kan leda till att fler immateriella tillgångar redovisas, inklusive hyresavtal där hyran är antingen högre eller lägre än marknads- hyran och rättigheter (exempelvis franchiserättigheter) som köparen i ett tidigare skede beviljat den förvärvade enheten.

16. Vad händer med den förvärvade verksamhetens ansvarsförbindelser?

I många förvärvade verksamheter finns ansvarsförbindelser, till exempel pågående rättsliga processer, garantiansvar eller framtida miljöansvar. Det handlar om skulder där det finns ett mått av osäkerhet och där kravet att betala bara bekräftas om en speciell händelse inträffar eller om utfallet av exempelvis en rättslig process blir på visst sätt. Storlek och tidpunkt för ett eventuellt utflödesbelopp kan också vara osäkra.

Bara mindre justeringar har gjorts i nuvarande vägledning enligt IFRS. Eventualtillgångar redovisas inte och ansvarsförbindelser värderas till verkligt värde. Efter dagen för rörelseförvärvet omvärderas ansvarsförbindelserna till det högre av ursprungsbeloppet och beloppet enligt aktuell standard, IAS 37. US GAAP har andra krav på detta område.

Värdering av ansvarsförbindelser efter dagen för rörelseförvärvet är ett område som kan komma att ändras framöver (se vidare fråga 25).

17. Om erlagd köpeskilling och de flesta tillgångar och skulder anges till verkligt värde, vad innebär det för resultaträkningen efter rörelseförvärvet?

Värdering till verkligt värde av de flesta tillgångar som köps i ett rörelseförvärv fanns redan enligt IFRS 3. Resultaträkningen efter rörelseförvärvet påverkas, eftersom en del av de "förväntade vinsterna" ingår i värderingen av identifierbara tillgångar på förvärvsdagen och senare redovisas som en kostnad i resultaträkningen, genom avskrivningar eller ökade kostnader för sålda varor.

Ett mobiltelefonföretag kan ha en s k churn rate (bortfall av kunder) på tre år för sina kunder. Värdet på företagets avtalsmässiga relationer med dessa kunder, som sannolikt är högt, kommer att skrivas av under denna treårsperiod.

Det kan finnas flera kostnadsposter som belastar resultaträkningen efter rörelseförvärvet till följd av utökad vägledning i IFRS 3 (Reviderad) om särskiljning av betalningar som gjorts för förvärvet från betalningar som avser något annat. Exempelvis finns vägledning för identifiering av betalningar som avser anställdas tjänster efter förvärvet och betalningar som har gjorts för att reglera tidigare existerande relationer mellan köparen och den förvärvade enheten.

När det gäller villkorad köpeskilling som är en finansiell skuld ska ändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen. Detta betyder att ju bättre den förvärvade verksamheten går, desto större blir den tillkommande kostnaden i resultaträkningen.

Frågor och svar (forts)

18. Kan en reservering göras i förvärsredovisningen för omstrukturering av målbolaget?

Köparen har ofta planer på att effektivisera den förvärvade verksamheten. Många synergieffekter uppnås genom omstrukturering, exempelvis genom nedskärning av personal eller sammanslagning av produktionsanläggningar. En uppskattning av kostnadsbesparingarna bör ha ingått i köparens bedömning av hur mycket han var villig att betala för den förvärvade enheten.

Köparen kan sällan redovisa en reservering för omorganisation på förvärsdagen. Ingen förändring har gjorts i den nya standarden jämfört med tidigare vägledning: köparens möjligheter att i förvärsanalysen redovisa en skuld för att avsluta eller skära ned den förvärvade enhetens verksamhet är mycket begränsade.

En omstruktureringsreserv kan redovisas i ett rörelseförvärv endast om den förvärvade enheten, på förvärsdagen, har en skuld som uppfyller de detaljerade avsättningskraven i IAS 37, standarden som behandlar avsättningar. I de flesta rörelseförvärv är denna förutsättning sannolikt inte uppfyllt på förvärsdagen.

En omstruktureringsplan som är villkorad av att ett rörelseförvärv fullföljs redovisas inte i förvärsredovisningen. Den redovisas efter förvärvet och kostnaden för omstruktureringen kommer att belasta koncernens resultaträkning efter förvärvet.

19. Vilka förändringar kan innebära att goodwill justeras och hur lång är "korrigeringsperioden"?

En köpare har maximalt tolv månader på sig att slutföra förvärsredovisningen. Korrigeringsperioden slutar när köparen har samlat in all erforderlig information, dock senast efter ett år. I IFRS 3 (Reviderad) finns, till skillnad från i nuvarande standard, inget undantag från tolv månadersbestämmelsen för uppskjutna skattetillgångar. En tilläggsköpeskillning värderas till verkligt värde på förvärsdagen. Eventuella förändringar av tilläggsköpeskillningen därefter redovisas i resultaträkningen.

Beträffande tilläggsköpeskillningar se även punkt 6 ovan.

20. Säljaren kommer att tillförsäkra köparen gottgörelse för en skatteexponering. Hur ska detta redovisas?

En tillförsäkran är ett löfte från säljaren att ersätta köparen för skulder som inte är kända till belopp eller sannolikhet. Den redovisas som en tillgång i den förvärvade verksamheten. Den värderas i enlighet med villkoren i avtalet och begränsas till den aktuella skuldens belopp. Detta gäller alla gottgörelser för särskilda ansvarsförbindelser eller skulder.

Övriga frågor

Det finns kompletterande vägledning för redovisning av aktierelaterade betalningar till anställda i den reviderade standarden. Den ger ytterligare detaljerad information om värdering liksom om ersättningsprogram bestående av eget kapitalinstrument utgör en del av köpeskillingen för rörelseförvärvet eller är en kompensation för tjänster efter förvärvet.

I den reviderade standarden finns också kompletterande vägledning avseende klassificering av den förvärvade verksamhetens avtal och överenskommelser på balansdagen. Leasingavtal och försäkringsavtal klassificeras grundat på fakta då avtalen ingicks (eller vid den tidpunkt då de varit föremål för omfattande ändringar som inneburit en omklassificering). Alla övriga avtal klassificeras baserat på fakta på förvärvsdagen.

Den nuvarande vägledningen kräver att den förvärvade verksamhetens uppskjutna skattefordringar, som inte redovisas på förvärvsdagen utan senare uppfyller kriterierna för att tas upp som tillgång, tillgångsredovisas med en motsvarande justering av goodwill. Den reviderade standarden tillåter justeringar mot goodwill endast under den ettårsperiod då förvävsredovisningen måste färdigställas.

21. Har redovisningen av uppskjuten skatt ändrats på något sätt?

Ja. Den viktigaste ändringen gäller redovisningen av förvärvade uppskjutna skattefordringar efter att den första redovisningen av rörelseförvärvet har färdigställts. Denna kommer att påverka resultaträkningen.

Justeringar i uppskjutna skattefordringar kommer bara att påverka goodwill om de görs inom den tillåtna tolv månadersperioden för att färdigställa redovisningen av rörelseförvärvet och om de är en följd av ny information om fakta och omständigheter som förelåg på förvärvsdagen. Efter tolv månadersperioden redovisas justeringar på normalt sätt enligt IAS 12, via resultaträkningen eller i förändringar i eget kapital, beroende på omständigheterna i det enskilda fallet.

22. Har klarhet skapats runt klassificering och omvärdering av avtal och andra överenskommelser?

Ja, det har det. IFRS 3 angav inte hur leasingavtal, köp- och säljvital, försäkringsavtal och säkringsredovisning skulle hanteras. Den nya standarden klargör att alla värderingar som exempelvis fastställande av inbäddade derivat görs grundat på fakta som föreligger på förvärvsdagen. De enda undantagen är leasingavtal och försäkringsavtal. För dessa fastställs klassificeringen vanligen baserat på de villkor som gällde då avtalen ingicks.

Frågor och svar (forts)

23. Kommer de finansiella rapporterna att utökas med nya upplysningar?

De finansiella rapporterna kommer att bli längre än tidigare och ännu mer detaljerade. Ett förvärvande företag kan behöva lägga till flera sidor per transaktion.

Några av de nya upplysningskraven är:

- Beloppet för förvärvsrelaterade kostnader som kostnadsförts och den post i resultaträkningen där detta redovisas
- Vald värderingsgrund och redovisat belopp för icke-kontrollerande intresse i det förvärvade företaget
- Då icke-kontrollerande intressen värderas till verkligt värde, värderingsteknik och indata i den värderingsmodell som valts för att fastställa detta värde
- Information om transaktioner som är skilda från förvärvet av tillgångar och övertagandet av skulder i utbyte mot det förvärvade företaget
- I ett stegvis förvärv, upplysning om verkligt värde på tidigare innehav av aktier i det förvärvade företaget och storleken på den vinst eller förlust som redovisas i resultaträkningen till följd av omvärderingen
- Information om fordringar (verkligt värde, bruttofordringar enligt avtal och bästa möjliga uppskattning per förvärvsdagen av de kassaflöden som inte förväntas erhållas)

24. Måste tidigare transaktioner räknas om?

Nej. Rörelseförvärv och transaktioner med minoriteter som skett innan företaget tillämpar IFRS 3 (Reviderad) och IAS 27 (Ändrad) räknas inte om. Standarderna ska tillämpas för alla transaktioner, där transaktionsdatum ligger i den första redovisningsperiod som börjar 1 juli 2009 eller senare eller från och med dagen för förtida tillämpning, om detta alternativ väljs. En förutsättning är att EU-kommissionen har antagit dessa standarder för tillämpning inom EU.

Viss framtida redovisning som gäller tidigare rörelseförvärv kommer att ändras när standarden väl har antagits. Uppskjutna skattefordringar som redovisas med hänvisning till en tidigare förvärvad verksamhet kommer att redovisas enligt den nya standarden. I stället för att påverka goodwill ska dessa redovisas i resultaträkningen (se fråga 21). Köp eller försäljning av ett icke-kontrollerande intresse som förelåg den dag IFRS 3 (Reviderad) och IAS 27 (Ändrad) antogs, kan också komma att redovisas på ett annorlunda sätt (se fråga 29).

25. Blir det fler förändringar?

Det är möjligt, men tidpunkten för eventuella ytterligare förändringar är osäker. IASB har dock satt upp ett projekt på sin agenda som ska behandla rörelseförvärv som innefattar företag under gemensamt bestämmande inflytande.

Projektet Fair Value Measurement (ett utkast publicerades i december 2006) pågår fortfarande och kan komma att påverka den definition av verkligt värde som för närvarande finns i IFRS 3 (Reviderad). Det finns andra pågående projekt för vissa standarder som är kopplade till rörelseförvärv (särskilt IAS 37 om avsättningar och IAS 12 om uppskjuten skatt) och som kan påverka antingen redovisningen eller värderingen på förvärvsdagen eller efterföljande redovisning.

IAS 27 (Ändrad) – nya förslag om minoritetsintressen och avyttringar

Genom den ändrade koncernredovisningsstandarden gör IFRS det obligatoriskt att tillämpa den s k ekonomiska enhetsmodellen. Nuvarande praxis enligt IFRS är till största delen en tillämpning av den s k moderföretagsansatsen. Moderföretagsansatsen ser de finansiella rapporterna från moderföretagets aktieägares perspektiv. Utifrån detta perspektiv ses minoritetsaktieägare som en tredje part, vilket kan medföra att transaktioner med dessa ger upphov till nya tillgångar eller intäkter och kostnader.

Ekonomiska enhetsmodellen behandlar alla som tillhandahåller eget kapital som aktieägare i koncernen, även om de inte är aktieägare i moderföretaget. En partiell avyttring av en andel i ett dotterföretag, i vilket moderföretaget behåller kontrollen, leder således inte till någon vinst eller förlust utan till en ökning eller minskning av eget kapital enligt ekonomiska enhetsmodellen. Köp av delar av eller hela det icke-kontrollerande intresset behandlas som en transaktion med egna aktier och redovisas i eget kapital.

En partiell avyttring av en andel i ett dotterföretag i vilket moderföretaget förlorar det bestämmande inflytandet men behåller en andel (dvs ett intresseföretag) utlöser redovisning av vinst eller förlust på hela andelen. En vinst eller förlust redovisas på den del som har avyttrats; vidare redovisas en verkligt värdeförändring på kvarvarande andel, som är skillnaden mellan andelens verkliga värde och dess bokförda värde. Både vinst och förlust redovisas i resultaträkningen.

26. Vad händer med minoritetsintressena?

Alla aktieägare i en koncern – oavsett om de är aktieägare i moderföretaget eller i en del av koncernen (minoritetsintresse) – tillhandahåller kapital för koncernen i fråga. Alla transaktioner med aktieägare behandlas på samma sätt. Det som tidigare var ett minoritetsintresse i ett dotterföretag är nu ett icke-kontrollerande intresse i ett rapporterande företag.

Presentationen av icke-kontrollerande intressen ändras inte enligt den nya standarden. Ytterligare upplysningar krävs för att visa vilken effekt transaktioner med icke-kontrollerande intressen har på aktieägarna i moderföretaget.

27. Vad händer om ett icke-kontrollerande intresse köps eller säljs?

Varje transaktion med ett icke-kontrollerande intresse som inte leder till förändring i kontrollen redovisas direkt i eget kapital. Skillnaden mellan det erlagda eller mottagna beloppet och det icke-kontrollerande intresset utgör en debet- eller kreditbokning i eget kapital. Detta innebär att ett företag varken kommer att redovisa någon ytterligare goodwill vid köp av ett icke-kontrollerande intresse eller redovisa en vinst eller förlust vid avyttring av ett icke-kontrollerande intresse.

28. Hur redovisas en partiell försäljning av ett dotterföretag med en förändring av kontrollen?

En koncern kan besluta att sälja sitt kontrollerande intresse i ett dotterföretag men behålla ett betydande inflytande i form av ett intresseföretag eller endast en investering i form av en finansiell tillgång. Om företaget gör detta, omvärderas kvarvarande andel till verkligt värde och eventuell vinst eller förlust jämfört med bokfört värde redovisas som en del av vinsten eller förlusten vid avyttringen av dotterföretaget. Överensstämmande med en "vinst" i ett rörelseförvärv via successiva förvärv (se fråga 5), intar standarderna ståndpunkten att förlusten av kontroll innebär att ett intresse i ett dotterföretag byts mot någonting annat, snarare än att företaget fortsätter att inneha en andel i det tidigare dotterföretaget.

Frågor och svar (forts)

29. Hur påverkar den nya standarden transaktioner med icke-kontrollerande intressen redovisade enligt "gamla" IFRS 3?

Transaktioner med icke-kontrollerande intressen redovisas på samma sätt oavsett om det icke-kontrollerande intresset härrör från en transaktion enligt "gamla" eller "nya" IFRS 3.

Om ett företag förvärvar ett icke-kontrollerande intresse, ska skillnaden mellan redovisat värde på intresset och köpeskillingen redovisas i eget kapital. Någon ytterligare goodwill till följd av denna transaktion kommer därmed inte att redovisas. Om inköpspriset överstiger det redovisade värdet på det icke-kontrollerande intresset, leder detta till en minskning i eget kapital hänförligt till moderföretagets aktieägare. Denna minskning kan vara betydande om det verkliga värdet på intresset har ökat markant jämfört med dess redovisade värde.

Skillnader mellan IFRS och US GAAP

Skillnader mellan IFRS och US GAAP

Standarderna avseende rörelseförvärv (IFRS 3 (Reviderad) och FAS 141 (Reviderad)) ligger mycket nära varandra i principer och språk, med två stora undantag: full goodwill och de krav som gäller redovisning av eventualtillgångar och ansvarsförbindelser. De ändrade standarderna kommer att eliminera nästan alla nuvarande skillnader i den första redovisningen av rörelseförvärv. Väsentliga skillnader kommer dock att kvarstå i efterföljande redovisning. Olika krav för undersökning av nedskrivningsbehov och redovisning av uppskjuten skatt hör till de viktigaste skillnaderna.

Standarderna för koncernredovisning (IAS 27 (Ändrad) och FAS 160) konvergeras i stort. Skillnader förväntas kvarstå huvudsakligen vad avser tillämpning av de facto bestämmande inflytande och konsolidering av företag för särskilda ändamål (special purpose entities, SPE).

Nedan finns en förteckning över de viktigaste skillnaderna. Skillnader i efterföljande redovisning och upplysningskrav täcks inte in i detta avsnitt.

Vägledning enligt IFRS	Vägledning enligt US GAAP	Påverkan
Skulder och tillgång		
<p>Redovisa eventualförpliktelser till verkligt värde om detta kan mätas på ett tillförlitligt sätt.</p> <p>Om eventualförpliktelsen inte omfattas av IAS 39, värdera den i efterföljande perioder till det högre av första redovisade värde och bästa uppskattning av det belopp som krävs för reglering (enligt IAS 37).</p> <p>Eventualtillgångar redovisas inte.</p>	<p>Skulder och tillgångar som utgör avtalsmässiga eventualförpliktelser eller – tillgångar redovisas till verkligt värde.</p> <p>Redovisa skulder och tillgångar som utgör andra eventualförpliktelser eller – tillgångar endast om det är mer sannolikt än inte att de uppfyller definitionen av en tillgång eller skuld på förvärvsdagen.</p> <p>Efter redovisningen, behåll den första värderingen tills ny information erhålls, värdera sedan till det högre av beloppen första redovisning och beloppet enligt FAS 5 för eventualförpliktelser och till det lägre av verkligt värde på förvärvsdagen och bästa uppskattning av belopp för framtida reglering av eventualtillgångar.</p>	<p>Betydande redovisnings- och värderingsskillnader på förvärvsdagen. Vissa skillnader i efterföljande värdering.</p>
Förmåner till anställda och uppskjuten skatt		
Värdera i enlighet med IFRS 2 och IAS 12, inte till verkligt värde.	Värdera i enlighet med SFAS 123 och SFAS 109, inte till verkligt värde.	<p>Vägledningen avseende aktierelaterade förmåner i princip lika, med skillnader i tillämpningsdetaljer.</p> <p>Flera skillnader i uppskjuten skatt men dessa omfattas av IASBs pågående konvergensprojekt.</p>
Icke-kontrollerande intresse		
Värdera till verkligt värde eller till det icke-kontrollerande intressets andel av verkligt värde för identifierbara nettotillgångar.	Värdera till verkligt värde.	Betydande skillnad på redovisad goodwill i redovisning av rörelseförvärv om IFRS-företag väljer att inte värdera icke-kontrollerande intresse till verkligt värde. Efterföljande skillnader begränsade till nedskrivningsbelopp för goodwill.
Villkorad köpeskilling		
Om den inte faller inom IAS 39, efterföljande redovisning enligt IAS 37. Värdera villkorad köpeskilling som är finansiell tillgång eller skuld till verkligt värde, med ändringar redovisade i resultaträkningen eller s k other comprehensive income.	Efterföljande värdering till verkligt värde, med ändringar redovisade i resultaträkningen om den villkorade köpeskillingen är klassificerad som tillgång eller skuld.	Skillnader mellan förväntat regleringsbelopp och verkligt värde, tills köpeskilling erlagts för villkorad köpeskilling som inte är finansiell.
Leasegivares operationella leasingtillgångar		
Värdet på tillgången beaktar hyresvillkoren.	Värdera leasingavtalet skilt från tillgången.	Ingen effekt på goodwill. Skillnader i klassificering av tillgångar och skulder.
Förtida tillämpning		
Tillåtet	Ej tillåtet	Betydande skillnader mot GAAP för dem som tillämpar IFRS i förtid.

Konsekvenser för verksamheten

Konsekvenser för verksamheten

Standarden kräver inte uttryckligen ytterligare system och rutiner. Emellertid finns det ett antal punkter i standarden som kan påverka system och kontroller och den kompetens som krävs i ett företag. Några av dessa återfinns nedan:

- Standarden kräver att redan föreliggande intressen i förvärvade företag omvärderas till verkligt värde. Eventuell vinst som blir följd plus tidigare redovisade ändringar i verkligt värde som förts direkt till eget kapital redovisas i resultaträkningen. Detta kräver detaljerad spårning, investering per investering, inklusive information om bokfört värde och efterföljande omvärderingar.
- Som tidigare kommer många tillgångar och skulder att värderas till verkligt värde, inklusive immateriella tillgångar och ansvarsförbindelser. Den reviderade standarden har kvar kravet på identifiering av immateriella tillgångar. Endast mycket få immateriella tillgångar exkluderas från identifiering och värdering. Identifiering i rätt tid av typ och möjligt värde på immateriella tillgångar förblir viktigt, eftersom detta påverkar intäkterna efter affären. Det är faktiskt så att den potentiella inverkan på intäkterna bör bedömas och estimeras före förvärvet, där så är möjligt. Detta kan påverka omfattning och tidplan för köparens due diligence.
- Standarden klargör under vilka omständigheter aktierelaterade förändringar påverkar goodwill eller resultat efter förvärvet. Företagen kommer att behöva system som vid lämplig tidpunkt kan göra beräkningar av värdet på ersättningstilldelningar och på de tilldelningar som ersätts för att säkerställa att ingångsvärdet i balansräkningen och resultatbelastningen i resultaträkningen efter förvärvet blir korrekt.
- Företagen måste designera om alla säkringsförhållanden i det förvärvade företaget och testa om de är effektiva.
- Det nya kravet, att villkorad köpeskilling ska värderas till verkligt värde vid förvärvet, och, om det inte är eget kapital, därefter omvärderas via resultaträkningen snarare än tidigare praxis via goodwill, kommer sannolikt att öka fokus och uppmärksamhet på den ingående beräkningen av verkligt värde och efterföljande omvärderingar.

Konsekvenser för verksamheten (forts)

- I upplysningskraven ingår upplysningar om intäkter och resultat som om transaktionen hade genomförts vid början av räkenskapsåret, analys av förvärvade fordringars avtalsmässiga bruttobelopp och verkliga värden samt bedömning av verkligt värde på villkorad köpeskilling. Inga av dessa upplysningar kommer sannolikt att vara enkla att samla in och sammanställa med kort varsel.
- Om någon del av beräkningen av verkligt värde inte är färdigställd, krävs upplysning om de poster som påverkats av detta samt orsakerna till varför beräkningen inte är färdigställd. Eventuella justeringar som gjorts av tidigare redovisade verkliga värden ska också upplysas om.

Mycket av det arbete som beskrivs ovan kräver värderingsexperten. Det är inte säkert att företag har denna kunskap i organisationen och de kan därför behöva fundera på om sakkunskapen kan utvecklas internt eller om den måste hämtas in externt. Potentiella rörelseförvärv kräver ytterligare planering och resurser.

Upplysningar krävs för väsentliga rörelseförvärv. Enskilda förvärv av mindre betydelse kan slås samman i upplysningarna. Också för rörelseförvärv som slutförts efter rapporteringsperiodens utgång men innan de finansiella rapporterna utfärdas, krävs många upplysningar. Om det är praktiskt ogenomförbart att lämna dessa upplysningar, ska skälen för detta redovisas.

www.pwc.com/se

Öhrlings PricewaterhouseCoopers är Sveriges ledande företag inom revision och rådgivning med 3 100 medarbetare och kontor på 125 orter runt om i landet. De 60 000 kunderna utgörs av globala företag, svenska storföretag och organisationer, mindre och medelstora, främst lokala företag samt den offentliga sektorn. I tjänsteutbudet ingår förutom revision även redovisning, riskhantering, skatterådgivning, corporate finance och annan revisionsnära rådgivning.

Öhrlings PricewaterhouseCoopers ingår i PricewaterhouseCoopers som är världens största nätverk inom revision och rådgivning med mer än 146 000 medarbetare i 150 länder världen över.

Vill du veta mer? Kontakta oss!

Johan Ericsson	08-555 330 37	johan.m.ericsson@se.pwc.com
Claes Janzon	08-555 330 42	claes.janzon@se.pwc.com
Lars-Erik Persson	08-555 338 53	lars-erik.persson@se.pwc.com
Dennis Svensson	08-555 330 22	dennis.svensson@se.pwc.com